॥ वैशम्पायन उवाच ॥ तथोक्ते सहदेवेन वाक्ये वाक्यविशारदः । नकुलोऽनन्तरं तस्मादिदं वचनमब्रवीत् ।
वयसा शास्त्रतो धैर्य्यात् कुलेनाभिजनेन च । ह्रीमान् बलान्वितः श्रीमान् सर्व्वशास्त्रविशारदः ।
वेद शास्त्रं भरद्वाजाद्दुर्द्धर्षः सत्यसङ्गरः । यो नित्यं स्पर्द्धते द्रोणं भीष्मञ्चैव महाबलं । ५११०
श्लाघ्यः पार्थिववंशस्य प्रमुखे वाहिनीपतिः । पुत्रपौत्रैः परिवृतः शतशाख इव द्रुमः ।
यस्तताप तपो घोरं सदारः पृथिवीपतिः । रोषात् द्रोणविनाशाय वीरः समितिशोभनः ।
पितेवास्मान् समाधत्ते यः सदा पार्थिवर्षभः । श्वशुरो द्रुपदोऽस्माकं सेनाऽग्रं सम्प्रकर्षतु ।
स द्रोणभीष्मावायान्तौ सहेदिति मतिर्म्मम । स हि दिव्यास्त्रविद्राजा सखा चाङ्गिरसो नृपः ।
माद्रीसुताभ्यामुक्ते तु स्वमते कुरुनन्दनः । वासविर्वासवसमः सव्यसाच्यब्रवीद्वचः । ५११५
योऽयं तपःप्रभावेन ऋषिसन्तोषणेन च । दिव्यः पुरुष उत्पन्नो ज्वालावर्णो महाभुजः ।
धनुष्मान् कवची खड्गी रथमारुह्य दंशितः । दिव्यैर्हयवरैर्युक्तैरग्निकुण्डात् समुत्थितः ।
गर्ज्जन्निव महामेघो रथघोषेण वीर्य्यवान् । सिंहसंहननो वीरः सिंहतुल्यपराक्रमः ।
सिंहोरस्कः सिंहभुजः सिंहवक्षा महाबलः । सिंहप्रगर्ज्जनो वीरः सिंहस्कन्धो महाद्युतिः ।
सुभ्रूः सुदंष्ट्रः सुहनुः सुबाहुः सुमुखोऽक्षयः । सुजत्रुः सुविशालाक्षः सुपादः सुप्रतिष्ठितः । ५१२०
अभेद्यः सर्व्वशस्त्राणां प्रभिन्न इव वारणः । जज्ञे द्रोणविनाशाय सत्यवादी जितेन्द्रियः ।
धृष्टद्युम्नमहं मन्ये सहेद्भीष्मस्य सायकान् । वज्राशनिसमस्पर्शान् दीप्तास्यानुरगानिव ।
यमदूतसमान् वेगे निपाते पावकोपमान् । रामेणाजौ विषहितान् वज्रनिष्पेषदारुणान् ।
पुरुषं तं न पश्यामि यः सहेत महाव्रतं । धृष्टद्युम्नमृते राजन्निति मे धीयते मतिः ।
क्षिप्रहस्तश्चित्रयोधी मतः सेनापतिर्म्मम । अभेद्यकवचः श्रीमान् मातङ्ग इव यूथपः । ५१२५
॥ भीमसेन उवाच॥ वधार्थं यः समुत्पन्नः शिखण्डी द्रुपदात्मजः । वदन्ति सिद्धा राजेन्द्र ऋषयश्च समागताः ।
यस्य सङ्ग्राममध्ये तु दिव्यमस्त्रं प्रकुर्व्वतः । रूपं द्रक्ष्यन्ति पुरुषा रामस्येव महात्मनः ।
न तं युद्धे प्रपश्यामि यो भिन्द्यात्तं शिखण्डिनं । शस्त्रेण समरे राजन् सन्नद्धं स्यन्दने स्थितं ।
द्वैरथे समरे नान्यो भीष्मं हन्यान्महाव्रतं । शिखण्डिनमृते वीरं स मे सेनापतिर्मतः ।
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ सर्व्वस्य जगतस्तात सारासारं बलाबलं । सर्व्वं जानाति धर्म्मात्मा मतमेषाञ्च केशव. । ५१३०
यमाह कृष्णो दाशार्हः सोऽस्तु सेनापतिर्म्मम । कृतास्त्रोऽप्यकृतास्त्रो वा वृद्धो वा यदि वा युवा ।
एष नो विजये मूलमेष तात विपर्य्यये । अत्र प्राणाश्च राज्यञ्च भावाभावौ सुखासुखे ।
एष धाता विधाता च सिद्धिरत्र प्रतिष्ठिता । यमाह कृष्णो दाशार्हः सोऽस्तु नो वाहिनीपतिः ।
ब्रवीतु वदतां श्रेष्ठो निशा समभिवर्त्तते । ततः सेनापतिं कृत्वा कृष्णस्य वशवर्त्तिनः ।
रात्रेः शेषे व्यतिक्रान्ते प्रयास्यामो रणाजिरं । अधिवासितशस्त्राश्च कृतकौतुकमङ्गलाः । ५१३५
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ तस्य तद्वचनं श्रुत्वा धर्म्मराजस्य धीमतः । अब्रवीत् पुण्डरीकाक्षो धनञ्जयमवेक्ष्य ह ।
ममार्थेते महाराज भवद्भिर्य्य उदाहृताः । नेतारस्तव सेनाया मता विक्रान्तयोधिनः ।